

Abstrakt

Postoje k liečbe a znalosti užívateľiek hormonálnej antikoncepcie

Autor: Veronika Fufal'ová¹

Školiteľ: PharmDr. Kateřina Ládová, Ph.D.¹

Konzultant: PharmDr. Anna Oleárová, PhD., MPH²

¹Katedra sociálnej a klinickej farmácie, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova, Česká republika

²Katedra organizácie a riadenia farmácie, Farmaceutická fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave, Slovenská republika

Úvod: Hormonálna antikoncepcia (HAK) je obľúbenou a spoľahlivou formou ochrany pred neplánovaným otehotnením. Jej použitie sa však môže spájať s viacerými rizikami a existenciou mnohých nepravdivých informácií a mýtov.

Cieľ: Cieľom diplomovej práce bolo prostredníctvom dotazníkového šetrenia analyzovať postoje a znalosti rizík spojených s užívaním HAK vzhľadom na rôzne druhy a liekové formy antikoncepcie v konkrétnom regióne.

Metodika: Výskum prebiehal v rámci prospektívneho dotazníkového šetrenia. Anonymný dotazník pozostával z 35 otázok, ktoré boli pomyselne rozdelené do šiestich častí: sociodemografické údaje, údaje o užívateľkách a ich súčasnej forme HAK, informovanosť o zdravotných prehliadkach, informovanosť o rizikách HAK, fajčenie vo vzťahu k užívaniu HAK, postoje a mýty o HAK. Dotazníky boli vydávané ženám starším než 15 rokov, ktoré si prišli do menšej súkromnej lekárne v centre Prahy vyzdvihnúť svoju predpísanú HAK. Respondentky vyplňali dotazník samy. Šetrenie trvalo od októbra 2016 do januára 2017 a celkom bolo od 80 oslovených žien vrátených a zaradených do analýzy 51 dotazníkov (63,8 %). Získané údaje boli analyzované pomocou deskriptívnej štatistiky.

Výsledky: Priemerný vek respondentiek bol $28 \pm 8,2$ rokov, pričom viac než polovica žien (54,9 %) bola vysokoškolsky vzdelaná so stálym sexuálnym partnerom (80,0 %). Najviac užívaná bola medzi respondentkami perorálna forma HAK (96,0 %)

a najčastejším dôvodom pre začatie užívania bola prevencia otehotnenia (76,5 %). Najviac respondentkami označované nežiaduce účinky, ktoré by mohli byť spojené s konkrétnou formou HAK, ktorú užívali, boli nárast hmotnosti (64,7 %) a zmeny nálad (54,9 %). Až 25,5 % respondentiek však nevedelo, ktoré stavy by užívanie HAK mohlo skomplikovať. Štvrtina užívateľiek tiež uviedla, že sú fajčiarky, ale obavy z tromboembólie malo len 23,1 % z nich. Pomerne vysoká (90,0 %) bola informovanosť užívateľiek o tom, že HAK neposkytuje ochranu pred sexuálne prenosnými ochoreniami a viac než polovica respondentiek (54,0 %) súhlasila s tvrdením, že HAK umožňuje jej užívateľkám vychutnať si väčší pôžitok v sexuálnom vzťahu.

Záver: Na základe výsledkov dotazníkového šetrenia bolo zistené, že znalosti žien sú pomerne limitované, obzvlášť čo sa týka najzávažnejších rizík HAK. Výsledky tejto práce však nemožno generalizovať najmä kvôli nízkemu počtu respondentiek, no môžu slúžiť ako podklad pre ďalší výskum, ktorý je potrebné vykonať na získanie presnejších údajov v tejto problematike.